

Huru bör planen för undervisningen i historia och geografi reformerar?.

Axelsson, Gustaf Edvard

78 B d Br.



National Library
of Sweden

Bil. Licentiaten Axelsons av-
sökan till adjunktur vid Jönkö-
pings läroverk d. 12 juli 1886.

(Aftryck ur Pedagogisk Tidskrift hft 6 1886.)

AXELSON, G. E.

Almlars
Hist
(Bv)
o

Huru bör planen för undervisningen i historia och geografi reformeras?

Mot läroverksstadgans plan för ofvan nämnda läroämnen har länge rådt ett ganska stort och allmänt missnöje bland undervisarne i dessa ämnen. Vid allmänna läraremöten och rektorsmöten och i läroverkskollegiernas betänkanden med anledning af den senaste läroverkskomiténs förslag hafva flere viktiga anmärkningar framställts mot den bestående planen. Slutligen har i denna tidskrifts första häfte för i år rektor Sprinchorn bragt frågan på tal och väckt ett nytt förslag. Hon är förtjänt af en stor uppmärksamhet, emedan väl hon bör betraktas såsom en vitalfråga för undervisningen både i historia och geografi. Den följande undersökningen afser att utreda den samma, i det att den, med blicken fäst på de framkomna meningsyttringarna, först lämnar en kritik af den gällande undervisningsplanen och sedan framställer ett förslag, som på ett enkelt sätt synes afhjälpa de nu rådande bristerna.

Med mycken samstämmighet hafva historiens och geografins målsmän vid skolorna och universiteten klagat öfver de svårigheter, med hvilka studiet af dessa ämnen måste drivas, och yrkat på en reform af den gällande undervisningsplanen. Såsom bekant, läsas enligt dennas föreskrift följande kurser i historia: i klasserna I—III Odhners lilla lärobok i fäderneslandets historia, i kl. IV—V Pallins sammandrag af allmänna historien och i kl. VI—VII nyare tiden af Odhners större lärobok i Sveriges historia samt en utförligare kurs i allmänna historien efter Schottes och Pallins välkända arbeten. I kl. VII:2 skall dessutom läsas Sveriges statskunskap — allt på latinlinien.

De påtagligaste bristerna i det nuvarande systemet äro, att enligt regeln läses *fäderneslandets historias gamla tid och medeltid* *icke mera än i kl. I (!)*, så att lärjungen får nöja sig med det tarfliga kunskapsförråd, som på detta i egentlig mening primära stadium kan meddelas — lärarens muntliga föredrag skall här vara hufvudsak, stundom läses ingen annan bok än Fryxells berättelser — och häraf fins naturligtvis knappast ett jota i behåll vid utträdet ur skolan.



1886

Icke fullt så skriande, men likväl illa nog är förhållandet med abiturientens kunskap om världshistoriens tidigare skeden. *Gamla tiden genomgås i kl. VI: 1 och medeltiden i kl. VI: 2*, hvarefter båda läggas *ad acta*. Följden häraf är, att det mesta af innehållet glömmes i de högsta klasserna; med erfarenhet häraf tolka censorerna sin instruktion sålunda, att de välja sina uppgifter uteslutande från den nyare tidens historia — i annat fall skulle näppeligen någon alumn kunna bestå i examen.

Ett annat betänkligt fel i den n. v. ordningen ligger däruti, att den åt historien anslagna tiden är så knapp, att *den stora kursen i kl. VII antingen alldeles icke eller ock med den största svårighet hinner genomgås och repeteras*, i det senare fallet med uppoffring af nästan allt hopp om att säkert inlära det i hög grad minnespröfvande ämnet. Detta är en sak, som hvarje undervisare i nämnda ämnen i kl. VII allt för väl känner till, och för utom stående må såsom ett talande bevis anföras allmänna läroverkens årsredogörelser, hvilka visa, att på flere ställen kursen icke hinner fullständigt genomgås. Så var t. ex. fallet under läsåret 1879—80 vid 7 läroverk, 1880—81 vid 9, 1882—83 vid 11 och 1884—85 vid 9 lvk, vid hvilka man gemenligen slutat med Wienkongressen 1815 (1883 lästes blott till 1789 vid 3 lvk) eller i svenska historien med Karl XIII, stundom blefvo både allmänna och svenska historien sålunda stympade vid ett och samma läroverk. Det måste dock betecknas såsom rent af oursäktligt att undanhålla lärjungen det 19:de århundradets historia och alltså utsläppa honom i offentliga lifvet utan någon som hälst insigt om hans samtid, hvilken ju är den allra ounbärligaste. En del af skulden för detta missförhållande drabbar *påbudet om statskunskap*, hvilket utan vidare påbörjades de åt historien anslagne timmarne. Följden häraf blef antingen den nyssnämnda eller ock ett *äsidossättande* af den nya förordningen: läsåret 1879—80 efterlefdes den icke vid 22 läroverk, 1880—81 dito vid 17, 1882—83 dito vid 13 och 1884—85 dito vid 10, alltså senast vid inemot $\frac{1}{3}$ af hela antalet. Klagomål öfver missförhållandet framfördes af den historiska sektionen vid sjunde allm. läraremötet, hvilken framhöll önskvärheten af att tidehvarfvat efter 1815 genomgiges, men förklarade det vara omöjligt så vida icke en ökad undervisningstid ansloges åt historien. Den abnormala företeelsen är alltså manifesterad och betecknad såsom urbot under den bestående regimen.



Ett tredje, icke mindre betänkligt fel i den gällande undervisningsplanen är att *geografien är utesluten från latinliniens fyra öfversta klasser*. I undervisningsplanen nämnes den väl jämsides med historien, men ingen kurs omtalas; öfverskriften är således blott ett tomt sken, och i verkligheten är geografin förvisad från kl. VI—VII (undantagsvis lästes den under sista läsåret vid 4 läroverk, hvilket skedde på bekostnad af statskunskapen). Skollagstiftningens ringaktning för detta läroämne visar sig redan däraf, att det icke får gälla såsom ett själfständigt ämne utan sättes som ett bihang åt historien; mot denna uppfattning inlade fackmännen vid det 11:te allm. läraremötet sin protest.

Det påpekade missförhållandet är nu gammalt, men där för icke mindre oerhördt. På 7:de, 9:de och 11:te allm. läraremötena bragtes det samma på tal, och med skäl kunde lektor Ödman karakterisera det såsom "ett öppet sår"; men man har stannat vid en from önskan att för detta ändamål erhålla en särskild undervisningstid.

Följderna af denna anordning ligga i öppen dag: ju mera ynglingen fortskrider på skolans högre stadium, desto mera försvagas och minskas hans insigter i geografi. Redan i kl. VI varder detta påtagligt, och i kl. VII finner man hos lärjungarne en i sanning häpnadsväckande okunnighet i nämnda fack. Ett särskildt afseende bör fästas vid professor Hammarstrands vitsord, som är mycket nedslående*.

Hurudant är då detta ämne, som blifvit så styfmoderligt behandladt i vår skollagsstiftning? För hvar och en, som oväldigt undersöker dettas betydelse, måste det synas obestridligt, att det samma i vigt icke står efter något annat läroämne; tvärtom kan det med fog påstås vara ett af de mest betydelsefulla.

Utom det att geografiens studium är synnerligen själsodlande och med tillhjälp af den moderna undervisningsmaterielen kan göras särdeles tilltalande för lärjungen, är det också mer än de flesta skolämnena fruktbarande i praktiskt hänseende. Kunskapen om vår jord är ju i och för sig utomordentligt lärorik, och i än högre grad blir den så genom sina mångfaldiga beröringspunkter med andra discipliner, exempelvis naturvetenskapens olika grenar, historien, statskunskapen och statistiken. Endast genom detta studium förvärfvar lärjungen någon insigt om handelns och industriens

* Det finnes i humanistiska sektionens vid Upsala universitet utlåttande öfver läroverkskomiténs förslag.

oerhörda utveckling i våra dagar, om de särskilda rikenas förvärfskällor och materiella kultur samt om de genom allt detta nyskapade förhållandena i det mänskliga lifvet. Korteligen, detta studium är den enda väg, på hvilken människan erhåller en sann kännedom om den värld, i hvilken hon lefver. Den geografiska kunskapen är således ingalunda en lyxartikel, som staten — allra minst en liten och fattig som vår — kan saklöst undanhålla dem, hvilka skola blifva dess kulturs bärare eller blott aktiva medborgare, vare sig de komma att egna sig åt vetenskapen, undervisningen, handeln, industrien eller jordbruket; den är fastmera en nödvändighetsvara, hvars saknad måste förnimmas på ett smärtsamt sätt.

Man kan icke heller såsom skäl för tillbakasettandet af geografin anföra, att dennas betydelse på sista tiden minskats. Förhållandet är nämligen rakt motsatt: aldrig har den spelat en större roll än nu, och ändå är dess betydelse stadd i ständig tillväxt. De nya, snabba och billiga kommunikationsmedlen hafva mångfaldigat förbindelserna mellan länderna och så att säga närmat dem till hvarandra. Emigration, immigration och konkurrens — för att taga blott ett par detaljer i betraktande — deras vilkor, förlopp och verkningar äro af högsta betydelse för hvarje civiliserad stat, och obekantskapen med de samma måste lända medborgarne till men. Geografisk kunskap måste alltså betraktas såsom oumbärlig för allmänbildningen, och så länge den nu varande sorgliga regimen består, finnes därför en högst betänklig lucka i abiturienternas bildning.

Denna för geografin så ofördelaktiga skollagsstiftning skulle kunna förklaras, i fall här vore fråga om ett läroämne, som allmänna meningen utdömt såsom föråldradt och onyttigt. Men detta är så långt ifrån händelsen, att denna mening tvärt om öfverljuddt fordrar, att detta ämne får tillgodonjuta sin fulla rätt. Om denna mening har benägenhet för att ensidigt fästa sig vid ett läroämnes praktiska betydelse, böra fackmännen icke göra sig skyldiga till en annan skadlig ytterlighet och ringakta ett ämne blott därför, att det utom andra förmåner äfven skänker en stor praktisk nytta.

Efter allt detta väcker den sista läroverkskomitens behandling af denna maktpåliggande fråga förvåning. Enligt dennas förslag blifver geografiens läge oförändradt, men historiens ännu sämre än det är nu. Komitén inskränker nämligen undervisningstiden i det senare ämnet från 3 timmar till 2 i veckan i de två högsta årsklasserna — således på

det stadium, där historien utöfvar det största och kanske ett för hela lifvet varaktigt inflytande på lärjungens karaktärsutveckling. Väl förmenar komitéen, att den föreslagna förlängningen af läsåret och borttagandet af månadslofven skulle gifva fullgod ersättning härför. Men denna beräkning håller icke streck, ty så väl genom skrifningar på lärorummet som genom den föreslagna minskningen af hvarje lektion till 45 minuter göres en afsevärd afknappning. Genom iverksättandet af komiténs förslag blefve således historiens ställning först rätt beklagansvärd.

Sådana äro de förnämsta felen, som vidlåda den gällande undervisningsplanen för historia och geografi. För att erhålla fullständig bot torde — i enlighet med flere allm. läraremötenas uttryckta önskan — *en ökning af den till dessa läroämnen anslagna undervisningstiden* vara nödvändig. Om en sådan kunde erhållas, torde en timme p:r vecka vara tillräcklig. Med kännedom om svårigheten — att icke säga omöjligheten — att få denna tillökning på något annat läroämnes bekostnad, hälst som man står i begrepp att inskränka de dagliga lektionernas antal, synes det mig emellertid vara gagnlöst att låta det bero vid ett så ofrukbart yrkande. Då återstår den *möjligheten att tillgodogöra sig de för handen varande tillgångarne på ett mera ändamålsenligt sätt.*

Den för klasserna IV och V föreskrifna kursen i allmänna historien har icke förmått tillvinna sig några sympatier. Vid 7:de och 9:de allm. läraremötena, 1884 års rektorsmöte och åtskilliga kollegiers (: Upsala, Karlstad, Norra Latinläroverket och Nya Elementarskolan i Stockholm) utlåtanden öfver nyss nämnda komiténs förslag har den nästan enhälligt utdömts af fackmännen i första rummet, emedan lärjungens behållning häraf visat sig vara ytterst ringa. Trots lärobokens knapphändighet är denna kurs så stor, att den mycket ofta icke hinner repeteras — så var 1885 fallet vid halfva antalet af de femklassiga läroverken — stundom icke ens fullständigt genomgås, hvilket gör kursens redan förut problematiska nytta i det närmaste lika med noll. Denna kurs spelar alltså blott den bedröfliga rollen att förderfva den historiska undervisningen under två hela läsår, hvilka för de allra fleste lärjungarne äro alldeles bortkastade.

Det heter, att denna kurs är afsedd för dem som avsluta studierna med kl. V, och lagstiftaren har förmodligen menat, att ett stort antal skulle göra så. Men huru förhåller det sig med den saken? Jo, vårterminen 1885 afgingo (till

närningarna o. d. eller till slöjdskolor, vid hvilka ingen historisk undervisning torde förekomma) från de högre allm. läroverkens latinlinie blott 7 % och från deras reallinie 28 %, från de femklassiga läroverkens latinlinie 12 % och från deras reallinie 40 %. Denna kategori visar sig alltså för latinlinien vara vid de högre läroverken en försvinnande minoritet och utgör vid de lägre icke ens $\frac{1}{8}$ af hela antalet lärjungar; hvad åter realisterna angår, är procenten större, men nämnda kategori är ändock ett mindretal.

Nu kan det väl på vissa områden vara så, att minoriteten bör skyddas mot majoriteten; men man får icke förbise, att den senare äfven har rätt till skydd. Och i det förevarande fallet har den ett mycket rättmätigare anspråk härpå än minoriteten, emedan den på studierna grundar sin lifsgärning och skall blifva bäraren af fosterlandets andliga kultur. Dessutom är det rent godtycke att ensidigt skydda den ofvan nämnda minoriteten, men icke dem som sluta studierna i kl. IV, VI och VII: 1, hvilkas lika goda eller t. o. m. bättre rätt genom den förras gynnande förfördelas. Då det uppenbarligen är orimligt att anordna avslutningskurser för hvarje klass, bör lagstiftningen — så vida den vill kallas ändamålsenlig och rättvis, tillgodose flertalets och den högre bildningens kraf. Förträffligt har detta uttalats af en bland våra mest framstående skolmän på det 8:de allm. läraremötet*.

Vill man emellertid särskildt omhulda dem, som med kl. V lämna skolan, kan den lilla förmånen af sagda öfversigtskurs beredas de fleste af dessa, genom att man vid de femklassiga läroverken anordnar en sådan för de lärjungar, hvilka i kl. IV tillkännagifva sin afsigt att med nästa klass upphöra med studierna.

Det återstår att se till, hvad som bör sättas i stället för nämnda historiska kurs**. Den allmänna meningen bland ämneslärarne — sådan den framträder i flere läraremötens och kollegiers utsagor — önskar, att studiet af gamla tidens historia må begynna i kl IV efter den plan, som f. n. tillämpas först i kl. VI: 1. Några betänkligheter mot en sådan ordning hafva icke framställts och torde icke förefinnas. Det

* Se Berättelsen om detta, sid 30 f.

** Grunddragen af här följande reformförslag angaf jag vid det 11:te allm. läraremötet, men referatet i Berättelsen är fullkomligt misslyckadt och ett nonsens.

kan förtjäna anföras, att just denna metod följes i Norge och Danmark utan att några olägenheter därpå förspotts. Enligt samma plan skulle vidare medeltiden läsas i kl. V, nyare tiden till 1789 i kl. VI:1 och tiden efter 1789 i kl. VI:2. Den sist nämnda perioden har, trots sin ojämförligt större vikt, fått i läroboken en mycket knapphändigare behandling än de föregående perioderna; vid flere läroverk läses den aldrig (jfr ofvan), och i alla händelser kan den i bästa fall ej repeteras mer än en enda gång, hvaremot tiden 1500—1789 repeteras två gånger. Den i fråga varande planen bereder däremot tillfälle till en grundlig undervisning i det sista århundradets historia, hvilken i sagda klass skulle repeteras och äfvenså i skolans högsta klass. — I svenska historien skulle i IV—VI:1 samma kurser genomgås som f. n. i kl. VI—VII:1, d. v. s. nyare tiden, fördelad i tre kurser. I kl. VI:2 skulle således ingen svensk historia förekomma; i stället skulle här 1 timme i veckan anslås åt geografin och användas till genomgång af de främmande verdensdelarne.

Den nya planen har framför den gamla — utom annat — äfven det företräde, att lärjungar, som afgå från kl. VI:2 och VII:1, fått vara med om en grundlig läsning af hela världshistorien, oändligt mera värdefull än den n. v. chimäriska kursen i kl. IV—V.

Så långt har det varit lätt att utstaka en ny läspan. Svårare och mera underkastadt godtycke är det att bestämma kurserna i kl. VII. Här kunna företrädesvis tvänne vägar beträdas. Den ena sätter gamla tiden och medeltiden å sido, liksom det hittills skett, och nöjer sig med att repetera nyare tiden; vinsten af den nya ordningen blefve då, att en grundligare kurs i geografi medhunnas. Den andra åter inskränker något läsningen af geografin och bereder därigenom tillfälle till en fullständig repetition af hela historien. Försummandet af dennas tidigare skeden måste väl anses såsom en betänklig sak, och en repetition synes vara så mycket nödvändigare som den nya planen betydligt framskjutit läsningen af allmänna historien.

Jag ger därför företrädet åt det senare alternativet, och kurserna i kl. VII torde då lämpligen kunna anordnas på följande sätt. Första året repeteras i allmän historia gamla tiden och medeltiden och i svenska historien forn- och medeltiden. Hvad svenska historien angår, blefve det för mycket tidsödande och af tvifvelaktigt resultat att söka inlära det dryga innehållet i Odhners större lärobok — såsom ofvan angifvits har denna del af läroboken den sorgliga lott

att blifva fullständigt ignorerad — utan man finge använda den för lärjungarne redan bekanta mindre editionen, så vida icke författaren ville verkställa en grundlig utgallring af den störres rika material, så att han från denna tillade hufvudsakligen endast de om stats- och samhällsförfattningen lämnade upplysningarna. Ofvan nämnda kurser synas kunna genomgås på följande antal timmar: gamla tiden på 20, medeltiden på 12 och svenska historien på 18 timmar, alltså inalles 50 timmar. Sedan månadslofven och andra lofdagar frändragits, kan man beräkna den för historien behållna undervisningstiden till omkring 90 t:r under läsåret, så att man finge en rest af ungefär 40 t:r, hvilka må anvisas åt geografin. På dessa timmar torde det icke vara omöjligt att genomgå hela Europas (utom Nordens) och Förenta staternas geografi. Skulle emellertid denna kurs vara för dryg, så finge man inskränka den till Tyskland, Österrike, Ryssland, Frankrike, England, Holland, Belgien, Italien och Förenta Staterna.

Högsta klassens kurs blir efter denna plan likadan som den är nu, med undantag af att man genom reformen vinner omkring 30 timmar, hvilka förut nedlagts på nyare tidens tredje tidevarf. På dessa genomgås i stället Sveriges, Norges, Danmarks och Finlands geografi samt Sveriges statskunskap. Man finge alltså omkring 2 timmar i veckan för repetitionen af Sveriges nyare historia och världshistoriens nya tid, hvarvid för sammanhangets skull en sådan fördelning göres, att den förra läses på höstterminen och den senare på vårterminen.

Detta reformförslag är närmast afsedt för latinlinien, men det torde äfven böra tillämpas på reallinien, på hvilken f. n. ingen grundlig undervisning i gamla tidens och medeltidens historia meddelas.

Till slut några ord med anledning af rektor Sprinchorns förslag att införa nya läroböcker i historia, i det att på skolans lägre stadium, till hvilket han hänför kl. I—V skulle begagnas endast en lärobok i fäderneslandets historia och på skolans högre stadium endast en i allmän historia; men den förra skulle hafva "så mycket af allmänna historien inarbetadt i sig, som behöfs på skilda ställen för att rätt förstå de i denna bok skildrade svenska händelser och förhållanden", och den senare innehålla "på lämpliga ställen Odhners

i dessa klasser begagnade lärobok i *svensk historia*“. Rektor S. anser, att på detta sätt skulle lärjungen på det förra stadiet erhålla en lika omfattande och vida värdefullare insigt i allmänna historien än Pallins sammandrag häraf förmår att meddela, och att på det senare stadiet fäderneslandets historia genom att skådas i världshistorisk belysning skulle hindra uppkomsten af en falsk patriotism; häraf skulle sedan andra förmåner härflyta: fäderneslandets historia finge en gynsamare ställning på skolans båda stadier, abiturienternas historiska insigter blefve gedignare m. m.

Jag får öppet tillstå, att nämnda förslag icke tilltalar mig. Det synes mig medföra långt större olägenheter än fördelar.

Hvad den nya läroboken i svensk historia beträffar, kan den icke innehålla mera än några detaljer ur den allmänna historien, hvilka väl kunna gifva en relief åt den svenska historien men omöjligt skänka en sammanhängande och grundlig kunskap i världshistorien. Huru skulle det t. ex. låta sig göra att i denna lärobok meddela *något* af gamla tidens historia? Och huru mycket måste icke utslutas af medeltiden och nya tiden! Att — såsom hr S. föreslår — häraf upptaga sådant som folkvandringarna och korstågen, synes mig strida mot den för boken utstakade planen (jfr citatet ofvan). Jag håller alltså före, att lärjungen på detta sätt finge i världshistorien en högst fragmentarisk och på sammanhang blottad insigt, hvilken alldeles icke kunde tillfredsställa allmänbildningens kraf.

Den föreslagna läroboken i allmän historia är däremot behäftad med det felet att meddela en alltför knapphändig och summarisk kännedom om vårt fäderneslands historia. Att inflicka i världshistorien *hela* Odhners historia, oafkortad, kan uppenbarligen icke vara hr S:s mening. Det skulle vara ändamålslost och medföra en formel vidunderlighet samt ställa vårt lilla lands historiska utveckling i den falska storhetsdager, som man egentligen ville förebygga. Men om alltså en omfattande reduktion af Odhners lärobok i detta syfte egde rum, blefve abiturienternes insigter i fäderneslandets historia icke gedignare utan mycket ytligare än de f. n. äro.

Jag kan icke dela hr S:s farhågor för att den själfständiga läsningen af Sveriges historia skulle komma lärjungen att öfverskatta vårt lands roll i världshistorien. För det första användes öfverallt Odhners förtjänstfulla lärobok, hvars nyktra framställning icke synes vara egnad att framkalla eller

nära dylika fantasier; Pallins lärobok i allmänna historien gör det lika litet. Om läraren det oakadt upptäcker benägenhet härtill hos en elev, är det för honom en lätt sak att återföra de storvulna hugskotten till verklighetens sfer. Tidsandan går dessutom i en helt annan riktning: nu är icke den yfverborna svenskheten felet hos den unga generationen, utan i stället håller kosmopolitismen på att undantränga patriotismen. Under sådana omständigheter menar jag det vara oklokt, ja vådligt, att på skolans högre stadium meddela af fosterlandets historia endast det lilla, som får rum inom den världshistoriska ramen. Fosterlandet ställer på medborgaren den berättigade fordran, att han framför andra länders skall känna dess egen historia. Det är skolans pligt att dana fosterländske män; men utan en grundlig och särskildt omhuldad undervisning i fäderneslandets historia i skolans högre klasser, torde man på goda grunder kunna befara, att ynglingens nationalkänsla skall försvagas.

Slutligen torde det förtjäna framhållas, att Odhners lärobok icke saknar en världshistorisk bakgrund, när den skildrar vårt lands ingripande i världshändelserna. Och jag anser, att prof. O. härvid gått till väga med god urskillning. Se t. ex. hans skildring af det 30-åriga kriget och af Sveriges utrikes politik under Karl XI:s förmyndare och under det långa skedet 1718—1818. Om läraren finner dessa öfverblickar i något afseende otillräckliga, står det ju honom fritt att muntligen fullständiga dem.

För en författare af sådana läroböcker, som de af hr S. förordade, skulle det dessutom blifva en mycket stor, ja kanske en oemotståndlig, frestelse att innänga för mycket världshistoria i den svenska historien och för mycket svensk historia i den allmänna. Hr S:s redan påpekade antydning om folkvandringarna och korstågen visar benägenheten för ett dylikt förfaringssätt. Men genom ett sådant blefve först den öfverspända patriotism, som förslaget äsyftar att förebygga, en verklig fara.

På grund af alla dessa skäl anser jag det vara bäst att på det gamla viset hålla Sveriges historia och allmänna historien skilda från hvarandra, så att man — för att nyttja hr S:s ord — "låter hvar och en få sitt". Dock menar jag det vore en fördel, om i Pallins läroböcker upptoges ett efter den vanliga måttstocken gjordt sammandrag af Nordens historia. Ett dylikt skulle få rum på omkring 20 sidor och förstorade alltså föga kursen. Skillnaden mellan min och rektor S:s ståndpunkt är, att jag icke anser den sålunda

erhållna kunskapen om Sveriges historia tillräcklig utan önskar en särskild grundligare undervisning häri.

Däremot delar jag rektor Sprinchorns åsigt att den gällande undervisningsplanen icke lämnar tillräckligt rum för en parallelism mellan kurserna i Sveriges historia och i världshistorien. F. n. kan en fruktbar sådan förekomma blott undantagsvis, nämligen under en del af vårterminen i kl. VII: 1 och under vårterminen i kl. VII: 2. Hr S:s erinran om betydelsen häraf är beaktansvärd, och i detta afseende vore det nyttigt att infläta vår historia i den allmänna.

Mitt ofvan framställda reformförslag torde emellertid till största delen afhjälpa de nu rådande bristerna, i det att man ända från kl. VI: 1 sättes i stånd att uppdraga nödiga paralleler.

* * *

*

Det ofvan framställda reformförslagets företräden framför den nu bestående ordningen äro enligt mitt förmenande:

att nyaste tidens historia kan grundligt genomgås;

att både svenska och allmänna historiens gamla tid och medeltid repeteras i kl. VII;

att Sveriges statskunskap icke skulle försummas;

att studiet af geografin införes i kl. VI: 2 och sedan idkas ända till afgangsexamen;

att en billigare hänsyn tages till de lärjungar, hvilka upphöra med studierna i kl. VI och VII: 1;

att lärjungarne tidigare lära sig inse svenska historiens sammanhang med världshistorien.

Jag menar, att på detta sätt häfvas de svåraste missförhållandena i den gällande undervisningsplanen. Förslaget torde därför förtjäna att behjärtas af vår skolas högste målsmän. Allmänna meningen i vårt land skulle helt visst hälsa reformen med bifall; ty den tillmötesgår just dennas fördringar.

G. E. Axelson.

erhållna kunnas om Sveriges historia tillräckligt utan öf-
klar en särskild grundläggnings undervisning här.
Däremot delar jag rektor Spinichons åsigt att den
gällande undervisningsplanen icke lämnar tillräckligt rum för
en parallellism mellan kurserna i Sveriges historia och i verlds-
historien. H. n. kan en fruktbar sådan förökning blott un-
dantagsvis nåmligen under en del af vintern i kl. VII: 1
och under vintern i kl. VII: 2. H. S:s erinran om de
tröskan här är för betydelsefull och i detta afseende vore
det nyttigt att införa vår historia i den nämnda.
Mitt öfvan framställda reformförslag torde emellertid till
största delen tillämpas de nu rådande historien i det att
man ända från kl. VI: 1 sätter i stånd att uppträffa nödiga
paralleler.

Det öfvan framställda reformförslaget företändan fram-
för den nu bestående ordningen äro enligt mitt förmenande:
att nyaste tidens historia kan grundligt genomgå;
att både svenska och allmänna historiens gamla tid och
medeltid repeteras i kl. VII:
att Sveriges statsmakt icke skulle förmännas;
att studiet af geografin införas i kl. VI: 2 och sedan
äldas ända till äldagsexamen;
att en tilläggare hänsyn tagas till de läroplaner hvilka
uppläsa med studier i kl. VI och VII: 1;
att läroplanerna tidigare lära sig om svenska historiens
samband med världshistorien.
Jag menar att på detta sätt bästas de svåraste miss-
förhållandena i den gällande undervisningsplanen. Förslaget
torde därför förtjänas att befrägas af vår skolas högste mäs-
tar. Allmänna meningens i vårt land skulle helt visst påstå
reformen med bifall: ty den tillmötesgår just den för-
dring.

G. E. Axelsson.